

بسمه تعالی

پارک علم و فناوری استان فارس

خبرنامه شماره ۱

لازم است اقدام‌های موثر در حوزه پدافند غیرعامل با کار بسیجی صورت گیرد و از مصونیت

کشور و آمادگی لازم دفاعی در برابر دشمنان اطمینان حاصل شود.

«مقام معظم رهبری مدظله العالی»

چرا خبرنامه؟

دشمن قرار گرفته است. براین اساس منطق دفاع حکم می‌کند که علاوه برافزایش توان دفاعی و آمادگی نیروهای مسلح و کلیه ارکان و زیرساخت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور ضمن کاهش آسیب‌پذیری خود، از ایمنی و آمادگی لازم برخوردار گردند.

مقدمه

با توجه به ترویج تفکر انقلاب اسلامی در اقصی نقاط جهان و افزایش توان علمی و دفاعی کشور، منطق دفاع حکم می‌کند که علاوه بر آمادگی نیروهای مسلح کلیه ارکان و زیرساخت‌های کشور از ایمنی و آمادگی لازم برخوردار گردد. امروزه کشورهایی که خرابی و خسارت ناشی از جنگ را چشیده‌اند برای حفظ سرمایه‌های ملی و منابع حیاتی خود توجه ویژه‌ای به دفاع غیرعامل نموده و در راهبرد دفاعی خود جایگاه والایی برای آن قائل شده‌اند.

مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در این مورد می‌فرمایند:
اگر محافظت نظامی (پدافند غیرعامل) نباشد تمامی دستاوردهای فرهنگی، اقتصادی، علمی و سیاسی در یک نصف روز هدر می‌رود.

انواع پدافند

پدافند عامل: عبارتست از مقابله و رویارویی مستقیم با دشمن و استفاده از جنگ افزارهای مناسب و در دسترس برای دفع حمله و خنثی کردن اقدامات و عملیات آفندی دشمن.

پدافند غیرعامل: به مجموعه اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات دشمن می‌گردد اطلاق می‌شود.

ماموریت پدافند غیرعامل چیست؟

برآورد تهدیدات، تامین دفاع غیرعامل و کاهش آسیب‌پذیری و افزایش ایمنی زیر ساخت‌های ملی و مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور در مقابل تهدیدات دفاعی امنیتی با تاکید بر ایجاد عزم ملی و باور عمومی جامعه از طریق فرهنگ‌سازی، سیاست‌گذاری، طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی راهبردی و تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های تخصصی با قابلیت هدایت

در عصر و زمانی که یکی از اصول گریزناپذیر روابط سازمانی، اطلاع‌رسانی و تبادل اطلاعات است، پارک علم و فناوری وظیفه خود می‌داند که بعنوان نماینده‌ای از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اشاعه اطلاعات و دانش در زمینه‌های مختلف مورد نیاز کشورگام بردارد. داشتن اطلاعات کافی در خصوص پدافند غیرعامل و عمل به اصول آن در ایجاد بستر اطمینان‌بخش برای ادامه فعالیت‌های روزمره و حرفه‌ای یک ضرورت است. براین اساس برآن شدیم تا خبرنامه‌ای هرچند کوتاه و مختصر تهیه و در اختیار خانواده پارک قرار دهیم. باشد تا از این طریق بتوانیم ضمن ترویج مطالب مهم در خصوص پدافند غیرعامل، ارتباطی پویاتر با دست‌اندرکاران و سایر افراد پارک داشته باشیم. این خبرنامه قصد دارد موارد زیر را دنبال نماید:

✓ آموزش و ترویج مسائل مختلف پدافند غیرعامل به خانواده معزز پارک.

✓ طرح مختصری از اصول، الزامات، مقررات و آیین‌نامه‌ها که بیشتر جنبه عمومی دارد.

✓ انعکاس فعالیت‌های انجام شده در پارک در رابطه با مسائل مربوط به پدافند غیرعامل.

✓ طرح نظرها و پیشنهادهای جهت بهبود انجام فعالیت‌ها.

آنچه مسلم است خبرنامه بدون اقبال و استقبال مثبت خوانندگان آن موفق نخواهد بود. بنابراین انتظار دست‌اندرکاران این خبرنامه از تمامی کسانی که آن را دریافت می‌دارند این است که با طرح نظرهای خود پیرامون خبرنامه و بخش‌های آن، زمینه‌ی رونق و تداوم انتشار آن را فراهم نمایند.

چرا پدافند غیرعامل؟

امروزه پدافند غیرعامل یکی از اصول راهبری مصون‌سازی کشور، پیش‌بینی و پیشگیری از تهدیدهای دشمنان و حفظ سرمایه‌های مادی و معنوی نظام در جهت نیل به توسعه پایدار و همه جانبه ایران اسلامی است. میهن اسلامی بیش از پیش در معرض انواع تهدیدات آشکار و پنهان

بخش‌های کشوری و لشکری به منظور رعایت اصول پدافند غیرعامل و نظارت بر اجرای آن است.

اهداف پدافند غیرعامل

- ۱- تداوم فعالیت‌های زیربنایی کشور و تامین نیازهای حیاتی
- ۲- تسهیل اداره کشور در شرایط تهدید و بحران ناشی از تجاوز خصمانه و حفظ بنیه دفاعی علی‌رغم حملات مخرب دشمن
- ۳- کاهش قابلیت و توانایی سامانه‌های شناسایی، هدف‌یابی و دقت‌گیری تسهیلات آفندی دشمن
- ۴- بالا بردن قابلیت بقاء، استمرار عملیات و فعالیت‌های حیاتی و خدمات‌رسانی مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیرنظامی کشور در شرایط تهدید، بحران و جنگ
- ۵- تقلیل آسیب‌پذیری و کاهش خسارت و صدمات تاسیسات، تجهیزات و نیروهای انسانی مراکز حیاتی، حساس و مهم نظامی و غیرنظامی کشور در برابر تهدیدات و عملیات دشمن
- ۶- سلب آزادی و ابتکار عمل از دشمن
- ۷- صرفه‌جویی در هزینه‌های تسلیحاتی و نیروی انسانی
- ۸- فریب و تحمیل هزینه بیشتر به دشمن و تقویت بازدارندگی
- ۹- افزایش آستانه مقاومت مردم و نیروی خودی در برابر تهاجمات دشمن

- ۱۰- حفظ روحیه و انسجام وحدت ملی و حفظ سرمایه‌های ملی کشور
- ۱۱- حفظ تمامیت ارضی، امنیت ملی و استقلال کشور

گستره پدافند غیرعامل

محورهای کلان تاثیرگذار بر پدافند غیرعامل در سطح ملی شامل موارد ذیل می‌باشد:

- حوزه عمرانی (زیربنایی)
- حوزه حمل و نقل و ارتباطات
- حوزه دارو، غذا، آب و بازیابی نیروی انسانی
- حوزه انرژی
- حوزه رسانه‌ها و تبلیغات روانی
- حوزه مخابرات
- حوزه صنایع
- حوزه مالی و اقتصادی
- حوزه دیپلماسی و امنیت
- حوزه دفاع

اقدامات اساسی دفاع غیرعامل

اقدامات اساسی در تامین دفاع غیرعامل شامل موارد ذیل می‌باشد که در تهیه طرح‌های مناسب با ماموریت، وضعیت، موقعیت و شرایط زمانی و

مکانی و رده سازمانی باید مورد استفاده و بهره‌برداری قرار گیرد. در ابتدا فهرستوار اصول دفاع غیرعامل و ملاحظات آن را نام برده و سپس به تعریف هر یک از اصطلاحات می‌پردازیم.

- ۱- استتار
- ۲- اختفا
- ۳- پوشش
- ۴- فریب
- ۵- تفرقه و پراکندگی
- ۶- مقاومت‌سازی و استحکام
- ۷- اعلام خبر
- ۸- مکان یابی
- ۹- تحرک
- ۱۰- پناهگاه
- ۱۱- جان پناه
- ۱۲- انضباط استتار
- ۱۳- حفاظت
- ۱۴- سیستم اطفاء حریق
- ۱۵- اقدامات درون سیستمی
- ۱۶- آموزش و ایجاد فرهنگ دفاع
- ۱۷- ایجاد موانع (دیوار، دکل، کابل، بالن)
- ۱۸- عملیات دود
- ۱۹- اقدامات بعد از بمباران (کنترل تردد، تخلیه مجروحین، کنترل خسارت، خنثی‌سازی بمب و غیره)
- ۲۰- ایمنی
- ۲۱- مقابله با بمب‌های گرافیتی
- ۲۲- ایجاد استحکامات صحرایی و سازه‌های مقاومتی
- ۲۳- ایجاد سازه‌های امن و مقاومت‌سازی تاسیسات
- ۲۴- دفاع غیرعامل در مقابل حملات ویژه (ش.م.ه)

نتایج استفاده از پدافند غیرعامل

- ✓ کاهش طمع کشورهای تهدیدکننده و متخاصم
- ✓ قرار نگرفتن در مظان اتهام تهدید علیه کشورها (مطابقت با سیاست تنش‌زدایی)
- ✓ پویایی علمی و فنی در کلیه سطوح مدیریتی، مهندسی و فنی
- ✓ افزایش پایداری ملی

منبع: مردان، س. ۱۳۹۵. پدافند غیرعامل در ایران (مبانی نظری و راهبردها). ویژه‌نامه هفته پدافند غیرعامل، نشریه چشم بیدار، ۲۲-۲۵.